वायः

ष्यलरीचे च बाह्ये ते एषड्यार्गविचारियः ॥

महेन्द्रप्रविभक्ताङ्गा मक्तः सप्त कीर्तिताः । #।

विन्दः प्रवहस्वेव परिवाहस्तयेव च।

प्रावाही विवहत्रेव उद्वह: संबह्धाया ।

"अत्; परं प्रवच्यामि मबती व्यीन् पिष्ट्रन्

इति वामने मक्तोत्पत्तिनांम ६६ व्यथाय: ॥*॥

रते तवोक्ता सवतः पुरा यथा जाता विवड्डाप्तिकरा मध्ये। बेवां श्रुते जन्मनि पापशानि-भवेच धनाष्युदयी सञ्चान् वे॥"

सप्त सारखते तीर्थे कीश्तप्यत महत्तपः । विष्ठार्थं तस्य तपनी देवा; संग्रेरयन् बधुम्। शा चाम्येत नहीतीरं चोभयामास भाविनी ॥ ततीर सा पाच्यव क्षं यम सारसते चरे। तां चेवाध्यक्षपन्तृतां सुनिन्नाक्षाविको वधुम्॥ मक्तालकीति सुद्दे तं पापस्यास्य पालं महत्। विश्वंसियश्रति इयी भवतीं यश्रसंसदि ॥ एवं प्रमा ऋषि: श्रीमान् जगामाय खमाश्रयम्। सरखतीभाः सप्तभाः सप्त वे सरतीरभवन ॥

स समाराध्य तपसा भास्तरं तेवसां निधम्। व्यवाप कन्यां सुरतिं तौ प्रयस्य यहं ययी ॥ तस्यां पित्रयहे बचान् वसत्याच पिता कतः। सापि इ:खपरीताङ्गी खां ततुं वातुमुदाता ॥ ततस्तां वार्यामासुक्षेषयः सप्त मानसाः। तसामायत्तिचित्तास्त सर्व एव तपीधनाः॥ व्यपार्यकी तर्दु:सं प्रक्वाकायिं विवेश छ। ते चापग्रम्त ऋषयस्त्रिक्ताभावितास्त्रथा ॥ तां ज्वतां ऋषक्षे हृष्टा करं करेति वादिनः। प्रवम्मुच्य जनाश्वापि सप्ताजायना दारकाः ॥ ते च साचा विवा भूता व्वदुक्ताव् पितासह:। निवार्यित्वा जतवान् जीकनाची मरहवान् ॥ रेवतखानारे जाता मकतोश्मी तपोधन ।#। इखुष्य बीर्त्तविधामि चाच्चवस्थानारे मनी:॥ बाबीकाङ्गीति विखाती तपसी सववाक

सप्तार्थिमध्याच ततः शुक्रपाताद्वकरम्। मा मे चिपखेलवरत् प्रब्दः वीर्वा हपी स्त: । ततस्त्रसाह्तवद्यात् वप्त तत्त्रविष्याः। श्रिश्वः समजायना वे रहनाचा तक्नि । तेवान्तु ध्वनिमाकस्यं भगवान पद्मसभवः। यमाग्रस्य निवार्थाय स चन्ने मसत: सुतान् ॥ ते वासकारतो ब्रह्मंत्तामसे देवतामबा: ।#। ये अवने वते तांचा प्रदेशाया लां तपीधन ॥ रैवतस्यान्ववाये तु राजासीतिपुणिह्नती। रिपुषिद्राम स खाती न तस्त्राधीत् सुत:

तामसखान्तरे ये च मक्तोश्यभवन् पुरा। तानचं कीर्भयिष्यामि गीतनृत्वकालिप्रिय ! ॥ तामवस्य मनोः पुत्र ऋतस्य च इति श्रुतः। स पुत्राधी जुषावायी खमांसं रुधिरं तथा॥ व्यस्थीनि रोम केशांच कायु मच्चा यसद्वयम्। श्रकं च वित्रसी राजा सुतार्थी चेति नः

> "वदनविरसता स्यादचैसः कर्वप्रतं भवति वपुषि काम्ये रात्रिनिदानिष्टतिः। लचि च प्रवता खात् खाच विषयमधे-रिति प्रवनिवारे तथां प्रोक्तमेतत् ॥"#॥

विद्यात् कमीाण्यम् नि प्रकुपितपवनः स्थात् कवायी रसंख ॥"#॥

विचीपाचिपश्चीषयञ्च गुविरता है दर्ग वेष्टनच । वर्ष: भ्रावीश्वयो वा हड्पि च महती खाप-विश्वेषसङ्गा

रोमचर्ची

नामोत्रामौ विषादी अमपरिषदनं जुन्धवां

विसन्दोद्वष्टनादिन्तपनमनभूनं ताड्नं पीड्-

प्रभेदा: । पार्खं कर्जनादी विषयपरिकतिशंग्रहरि-प्रमोद्या

तख तचणम्। "वाषानक्तअरोक्सस्टनविमधनकोभकस्य-प्रतोदाः नक्ष्यं वावसाही अभनविनपनं संसम्बन-

क्षचारकवायतित्तकटुकेरीभः प्रकीपं व्रजेत् वायुक्वारिष्ठराममे परिखते चान्ने । पराक्षे । पि 可 1"非1

वेगानाच विधारवादतिशुष: भ्रीतादति-

व्यागरात्

वायो विकार हेतुर्येथा,---"वावासार्यतर्पेशात् प्रपतवाद्वञ्चात् चया-

रखेकीनास पत्राध्यस्ततः पूर्वसंभवाः ॥" इति विद्विप्राची गर्मिस्नामाध्याय: ॥#॥

ख्यां याच शुचिनीमा वैद्तः पावकः स्टतः ॥ निभाष्य पचमानीश्यास्त्रयः प्रोक्ता इमेश्ययः। खयीनां पुत्रपीत्राच चलारिंश्रवविव तु । मरतामपि सर्वेषां विश्वयाः सप्त सप्तकाः " द्रांत देवीपुराखे कालवावस्थानामाथ्याय: ॥॥॥ जनपञ्चाश्रद्वायुनामानि यथा,---"एकच्चोतिस दिच्चीतिस्त्रिच्चोतिच्यीतिरेव च। यक्यको डिग्रकच निग्रकच महाबल: । इण्ड्रच गत्यहभ्यस ततः पतिसक्तपरः। मित्रच संमित्रचेव सुमित्रच भद्रावतः। ऋतंजित् सत्वजिचेव सुवेगः सेनजिलया। व्यन्तिसचीश्नसिच्छ पुरुसिचीश्पराजित:॥ ऋतच ऋतवाइच धर्ता च धरुकी ध्रवः। विधारको नाम तथा देवदेवी महाबल: ॥ र्रेडचचाणडचच एते दश मिताशिनः। व्रतिनः प्रसद्धाः सभर्ष महायशाः । धाता दुर्गो धितिभीमक्तिभयुक्तकपात् वर्षः। सुतिषंपुरनायोश्य वासः कामी जयो विराट।

तस्य प्रश्मताकार्यम् । यथा,-विपरीतगुर्वे इंग्रेमी हतः संप्रशास्त्रत ॥ चित्रभीषास्थिरत्यवल्यं जवस्य खाइ चतेलातप-

ऋतुमेदेन विश्वादादिना च तस्य चयप्रकोप-

"योग्ने सचीयते वायुः प्राष्ट्रकाचे प्रमुखित ।

पायेगोपश्रमं याति खयमेव समीर्यः ॥

धरिकाचे वसके च पित्तं प्राष्ट्रहतौ कृषः।

चयकोपश्रमान्दोषा विश्वादाश्वादसेवनै:।

स च प्राक्षादिभेदेन पश्चविधः। यथा,-

"पित्तं पङ्ग कपः पङ्गः पङ्गवो अलधातवः।

वायुगा यत्र नीयन्ते तत्र वर्षान्त मेचवत् ॥

वायुरायुर्वन वायुर्वायुर्धाता प्रशिरकाम्।

वायुर्विश्वसिदं सर्वे प्रभुव्वायुः प्रकीतितः ।

तथा ग्ररीरमध्येश्प वायुरेकः परी विशः ॥ वायुः प्राकादिमेदेन सच पचविधः स्कृतः।

इदि प्रामी गुदेश्पानः समानी नाभिमधानः ॥

कुपित: कुरते रोगान शिकाधानादिकानि ॥ उदानी नाम यस्तुईसुपैति पवनोत्तम:।

जहंजन्मतान् रोगान् करोति कुपितच सः।

व्यवं पचित तच्यांच विकारान् विविनित्ति सः। गुल्बाधियादातीयारान् कृपितच करोति य: ॥

व्यासपनाग्रयचरः समानीश्चित्रचावान् ॥

पकाश्ययकोश्मानस्त काले कर्वति चाष्यधः।

जुड ख करते रोगान् घोरान् विस्तृत्वात्रयान्।

वातस्त्रचपुरीयाणि युक्रमभिवानि च ॥

सर्वदेष्टचरो वानो रससंवाष्ट्रनोदात:।

खेदाखन्सावग्रशापि पश्धा वेरवस्पा।

शुक्रदोषाः प्रमेष्टाच्य यानापानप्रकोपनाः।

तत्प्रज्ञतिकस्य खच्यां यथा,-

मुहच कुरते रोगान् प्रायण: सर्वदेशमान् ।

युगपत् कृपिताचामी देषं चन्युरचं श्रय: ।" *।

"अल्पकेशः क्यो रूची वाचाजवनमानवः।

व्याकाश्चारी खप्तेषु वातप्रक्रतिको नर: ॥" #॥ प्राकादिपचवायुनां यथाक्रमं संज्ञानारमाहः।

"प्राची । पान: समानको हानवानी च वायव:।

नागः कूक्नेच क्रकरो देवहत्तो. धगञ्जयः ॥ *॥ प्रावास्तु प्रथमी वायुर्वरावामधिपः प्रशः।

निखमावापयेत् सर्वान् प्राधिनासुरसि स्थित: नि:श्वासीक्कासक्षेत पामी जीवं समाश्रित:।

प्रवाराकुष्मी वायुः प्रकाशी क्षार्यक्षणा ।

जदान: कळदेशे तु वान: सर्वप्रशिरम:। योश्निलो रक्तस्यारी स प्राची नाम देशपृक् ।

सीरमं प्रवेश्यसम्तः प्रायांश्वीवावतस्वते ।

तेक भाषितगौतादिविश्वेषीयि प्रवर्तते ।

वास्मक्षतच्छेय यथा राजा प्रश्रखते।

समानियांन्यकालेश्प विपरीते विपर्थय: 1"#1

प्रश्मनानि यथा,--

"रूचभीतो लघु: सचासलोश्य विग्रद: खर:। कानाभ्यञ्जनवस्तिमांसम्हिरासंवाहनीकाईनै:। क्षिमखेदनिक्षणोपग्रमनः क्षेत्रीपनाश्चादिकं यानाष्ट्रारिवचारभेवचिम् वातं प्रशानां नधत॥"#॥